

Từ Xa-Lộ Biên-Hoà Đến Cầu Mỹ-Thuận Sau Ngày “Giải-Phóng”

Chê Quang Ái

Bài này chỉ là những sự chứng kiến và nhận xét của một người đã tiếp tục hành nghề Công chánh dưới chế độ Cộng Sản đến 10 năm ở Xí nghiệp Công Trình Giao Thông Thủ Đức sau 5 năm cải tạo, và đã được định cư ở Mỹ theo diện HO năm 1994.

Vào khoảng năm 1990, các cầu trên xa lộ Biên-Hoà do hãng thầu Capitol thực hiện từ năm 1960, đặc biệt nhất là cầu Saigon và cầu Biên Hoà .

1 - Những nhịp cầu ở đoạn giữa gồm có đà sắt liên kết với sàn cầu bằng bê tông cốt sắt theo loại đà kết hợp (composite beam). Sàn cầu bị bể từng lỗ rộng 1m đến 2m. chỉ có cột sắt là còn nguyên vẹn. Lý do: khe nối co giãn (Dilatation joints) giữa những nhịp cầu dài 24 m. đều bị chêm đá và bê tông nhựa nên sàn cầu không thể giãn nở được, lực ép vượt cao quá mức rupture của Béton. Sở Giao Thông Vận Tải Thành Phố đã chỉ đạo tăng cường thêm cốt sắt và đổ bê tông lại những chỗ bể, nhưng bê tông mới đổ lại bị bể trước khi cứng, mặc dù đã được chận không cho xe chạy qua. Vấn đề trở nên nan giải. Quyết định cuối cùng là đập bỏ toàn bộ mặt cầu , tăng cường thêm cốt sắt và đổ bê tông lại.

2 - Những nhịp gần hai đầu cầu thì gồm có đà bê tông cốt sắt tiền áp chữ T cánh rộng đặt sát nhau và liên kết lại bằng cable. Trên mặt cầu chỉ có một lớp bê tông nhựa mà thôi. Sàn cầu bị nứt theo chiều dọc do cable liên kết bị đứt. Ở một nhịp gần bờ cả cái sidewalk với lan can bị tách ra khỏi cầu, rớt xuống bờ sông mà vẫn còn nguyên vẹn.

Thay vì dùng cần cầu nâng phần này lên đặt vào vị trí cũ rồi liên kết lại bằng cable hay sắt như cũ thì sở Giao Thông Vận Tải đã chỉ đạo đúc tại chỗ sidewalk mới, đập bỏ lớp bê tông

nhựa trên mặt cầu và thay thế bằng một cái sàn cầu bê tông cốt sắt dày 20 cm. để tránh những đường nứt dọc.

Sự sửa chữa cầu Saigon được thực hiện làm nhiều đợt với một chi phí không lồ đối với một nước thật nghèo, trong lúc chỉ cần cạy bỏ đi những phần đá và bê tông nhựa ở các dilatation joint là được.

Có lần tôi hỏi tại sao sở GTVT lại quyết định cho sửa chữa như vậy thì được trả lời rằng: Nguyên do là cầu đã được thiết kế thiếu sắt và bọn thầu Mỹ ăn gian ciment nên nay ta phải đập bỏ hết sàn cầu cũ, tăng cường thêm cốt sắt và đổ lại bê tông mới.

3 - Ngã tư Hàng Xanh.

Vào năm 1990, đoạn đường từ ngã tư Hàng Xanh đến cầu Thị Nghè bị bế tắc, xe đạp và đi bộ cũng không thể đi được trong những giờ cao điểm.

Sở GTVT Thành Phố có mời một công ty Nhật Bản nghiên cứu giải quyết sự giao thông qua ngã tư Hàng Xanh, thay thế traffic lights bằng một cái interchange kiểu Cloverlift. Sở GT TP rất hãnh diện về dự án này và bản đồ đã được phổ biến rộng rãi ở các phòng GT và Kế Hoạch trong thành phố.

Nhưng bất ngờ, dự án này không được Hanoi phê chuẩn vì lý do: làm cầu vượt kiểu này quá tốn kém mà lại không cần thiết. Nếu ta làm như vậy thì sau này sẽ bị con cháu chúng ta phê phán. Tại sao lại không thay thế đèn lưu thông bằng một cái bồn binh thật lớn với nhiều lane? Như cái bồn binh ở chợ Saigon, giao điểm của nhiều đại lộ, có bao giờ bị kẹt xe đâu?

Sau đó ý kiến của Hanoi đã được thi hành vào lúc tôi vĩnh biệt quê-hương.

Theo kỹ thuật giao thông ngày nay thì bồn binh chỉ đáp ứng nhu cầu cho đường một lane thôi, dù có nhỏ hay lớn. Điển hình ở Mỹ, những bồn binh cũ trước đây đã được thay thế bằng traffic lights để đạt được lưu lượng xe cao nhất. Còn ở VN thì làm ngược lại.

Mới đây tôi hỏi một người bạn mới về thăm quê hương: Cái bồn binh ngã tư Hàng Xanh mới làm, nay có gây nạn kẹt xe không? Thì được bạn tôi trả lời rằng: Không, vì có xe nhiều đâu mà kẹt. Xe cộ đã bị kẹt hết ở cầu Thị Nghè rồi, không ra được mà cũng không vào được từ ngã tư Hàng Xanh.

Có một giải pháp đơn giản thuận lợi và dễ làm, không phải giải toả nhà cửa, để cải thiện sự lưu thông từ ngã tư Hàng Xanh xa lộ đến cầu Thị Nghè mà sở GTVT không nghĩ đến:

Từ hướng Biên Hoà đến, vừa qua khỏi cầu Saigon, làm một cái exit inner loop bên phải vòng xuống dưới cầu vào đường bờ sông của Tân Cảng, mở rộng và nối dài đường này cho đến bến Chương Dương, qua cầu Khánh Hội, đến Nhà Bè, dành riêng cho xe cộ đến Khánh Hội và Nhà Bè. Như vậy lưu lượng xe cộ qua ngã tư Hàng Xanh sẽ giảm đi lồi một phần tư, vừa giải quyết được sự kẹt xe trên cầu Thị Nghè và có thể bỏ đi cái lane queo trái từ ngã tư đến Thị Nghè.

4- Cầu Mỹ Thuận.

Vào khoảng năm 1991, có lần vợ chồng tôi đi Honda qua bắc Mỹ Thuận đến Sa Đéc tham dự một đám cưới lớn. Nhà hàng gồm có hai khu, một dành riêng cho đàn ông và một dành cho đàn bà ! Tôi được mời tới một bàn cùng với những người mà tôi không quen biết nhưng đa số là khách từ thành phố mới đến như tôi vậy. Câu chuyện xoay quanh cái bắc

Mỹ Thuận. Một người lớn tuổi tóc hoa râm với biệt danh là anh Hai là người đã vào Nam sau ngày “ giải Phóng” để nhiệm thu và quản lý toàn bộ hệ thống cầu đường ở miền Nam, phát biểu rằng: “ Đáng lẽ ra cầu Mỹ Thuận đã được nhà nước ta thực hiện xong lâu rồi nhưng vì bọn Mỹ nó làm khó, ngăn cản nên ta chưa thực hiện được” Có người hỏi: Bọn nó làm khó ta như thế nào, thì anh Hai giải thích: “Bọn nó áp lực lên cơ quan mật dịch quốc tế và khống chế ngân hàng thế giới không cho ta vay tiền...”

Tới đây tôi bỗng có cảm hứng xen vào câu chuyện: “Không phải như vậy đâu anh Hai. Sở dĩ cầu Mỹ Thuận chưa thực hiện được là do Nhà Nước ta chưa muốn làm đó thôi. Nếu bọn Mỹ chơi xấu thì mình đừng chơi với nó. Chúng ta có thể chơi với Pháp, với Nhật, với Úc, với Singapore... thiếu gì”.

Anh Hai đáp: “Nhưng vấn đề là chúng ta chưa có tiền”

Tôi tiếp: “Đâu có cần mình có tiền đâu anh Hai. Vấn đề là chúng ta ký hợp đồng với họ để họ bỏ vốn ra làm cái cầu, và cho phép họ quản lý và thu tiền xe cộ qua cầu trong 10 năm để họ lấy vốn lấy lời lại, sau đó cái cầu sẽ thuộc quyền sở hữu của ta. Ở bên Mỹ, tụi Mỹ nó vẫn làm như vậy mà”.

Tôi đã làm cho anh Hai cụt hứng trong lúc mọi người làm tưởng tôi cũng là một đảng viên hoặc một cán bộ có trọng lượng, không ai ngờ tôi chỉ là một tên cải tạo, phần tử xấu, vừa nguy quân, vừa nguy quyền.

Tám năm sau, một người bạn công chánh còn ở Việt Nam có gởi cho tôi một cuốn lịch cầu Mỹ Thuận do Úc thực hiện.. Tôi hỏi tưởng lại câu chuyện cũ, không biết việc ấy có ảnh hưởng gì đến anh Hai trong việc thực hiện cái cầu Mỹ Thuận không? 🏗️